

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3275/2024. (VII. 24.) AB HATÁROZATA

bírói döntés megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria Kvk.VI.39.141/2024/11. számú végzés alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó (Vitézy Dávid László) meghatalmazott jogi képviselője (Szutrély Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Szutrély Nóra) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Kúria Kvk.VI.39.141/2024/11. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] 2.1. A Fővárosi Választási Bizottság (a továbbiakban: FVB) a 203/2024. (VI. 10.) FVB számú határozatában megállapította a főpolgármester-választás eredményét.
- [4] 2.2. E határozattal szemben az indítványozó fellebbezést nyújtott be a Nemzeti Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: NVB) arra hivatkozással, hogy az FVB a főpolgármester-választás eredményét jogszabálysértően állapította meg. Kérte a főváros egész területén az érvénytelennek nyilvánított főpolgármesteri szavazatok újraszámlálását, valamint az FVB határozat megváltoztatását és a főpolgármester választás eredményének a szavazatok újraszámlálása alapján meghatározott módosított eredmény szerinti megállapítását. Kérte továbbá, hogy az NVB Budapest IV. és VII. kerületében a főpolgármester-választás eredményét semmisítse meg és rendelje el a szavazás megismétlését.
- [5] 2.3. Az NVB elrendelte az érvénytelen szavazatok újraszámlálását és azok jogi minősítésének ellenőrzését, amely alapján a 2024. június 14. napján meghozott 391/2024. számú határozatával megállapította a főpolgármester-választás eredményét és az FVB határozatát helybenhagyta. Elutasította továbbá az indítványozónak a Budapest IV. és VII. kerületeiben a főpolgármester-választás eredményének megsemmisítésére irányuló fellebbezését, mivel az annak alapjául szolgáló bizonyítékokat nem tartotta elégségesnek.
- [6] 2.4. Az indítványozó az NVB határozattal szemben bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához, amely két kérelmi elemet tartalmazott. Egyrészt kérte az NVB határozatnak az FVB határozatot helybenhagyó rendelkezésének megváltoztatását, a főpolgármester-választáson leadott összes érvényesnek nyilvánított szavazólap újraszámlálását és a főpolgármester-választás eredményének a szavazatok újraszámlálása alapján meghatározott módosított eredmény szerinti tartalommal történő megállapítását. Másrészt kérte annak megállapítását, hogy a Budapest IV. és VII. kerületeiben a főpolgármesteri szavazáshoz használt nem egyértelmű és nem jól értelmezhető szavazólapok használata megsértette a Ve. 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjaiban rögzített alapelveket, erre figyelemmel kérte az NVB határozat megváltoztatását, a Budapest IV. és VII. kerülete összes szavazókörében a választási eredmény megsemmisítését és a főpolgármester-választás megismétlésének elrendelését.
- [7] 2.5. A Kúria a Kvk.VI.39.141/2024/11. számú végzésében azt állapította meg, hogy az NVB a szükséges mértékben feltárta az ügy alapjául szolgáló tényállást, a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket helyesen értelmezte és alkalmazta, a felhozott bizonyítékokat megfelelően értékelte, döntése törvényes és megalapozott. A Kúria szerint

az indítványozó a főpolgármester-választáson leadott összes érvényesnek nyilvánított szavazólap újraszámlálását és annak kimenetele szerinti módosított eredmény megállapítását olyan jogszabálysértésre hivatkozással kérte, amely nem volt az NVB előtti eljárás tárgya ezért azt a Kúria érdemben nem vizsgálhatta. A Budapest IV. és VII. kerület valamennyi szavazóköreire kiterjedő választási eredmény megsemmisítése és a főpolgármester-választás megismétlésének elrendelése iránti kérelem alapján a Kúria azt állapította meg, hogy a kiesett jelölt nevének a szavazólapokon való áthúzása nem sérti a Ve. 137. § (1) bekezdésében előírt törlés követelményét, a Ve. hivatkozott alapelvi rendelkezéseinek megsértését pedig az indítványozó nem tudta bizonyítani.

- [8] 3. Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a Kúria a Kvk.VI.39.141/2024/11. számú végzésének megsemmisítését, mert az álláspontja szerint sérti az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, továbbá a 28. cikkét azáltal, hogy figyelmen kívül hagyta az ügy alapjogi vonatkozásait.
- [9] 3.1. Az indítvány rögzíti, hogy az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésében garantált választójog mindkét oldala érvényesülésének lényegi eleme, hogy kétséget kizáróan tisztázott legyen, mely jelöltek indulnak a választáson, azaz kire lehet érvényes szavazatot leadni, és kik azok a jelöltek, akik passzív választójogukkal élve részt vesznek a demokratikus versenyben. Jelen ügyben ugyanakkor Budapest IV. és VII. kerületében e szempontok nem érvényesültek, mert a kiesett jelölt nevének áthúzása olyan megtévesztő módon valósult meg, amely a választópolgárok és a jelöltek számára is elérte az alapjog-korlátozás szintjét. A Kúria ezen alapjogi szempontot az indítványozó véleménye szerint nem azonosította, vizsgálata során erre nem tért ki, így döntésével maga is az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét okozta.
- [10] Az indítványozó hangsúlyozta, hogy a Ve. 137. § (1) bekezdésében és a 178. § (3) bekezdésében foglalt törlésre, áthúzásra vonatkozó rendelkezések szoros összefüggésben állnak az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésével és a Ve. alkotmányos értéknek minősülő alapelveivel, azaz a választás tisztaságának megóvását, az esélyegyenlőség, a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveit is hivatottak érvényre juttatni. Ebből következően az indítványozó szerint, amennyiben bizonyítást nyert, hogy bizonyos fővárosi kerületekben az áthúzást végző helyi választási irodák megtévesztésre alkalmas módon, alig láthatóan (halványan, vékonyan) húzták át a kiesett jelöltet, megállapítható, hogy a törlési kötelezettségüknek nem tettek eleget, ezáltal törvénytörő gyakorlatot alkalmaztak.
- [11] Az indítványozó szerint, mivel e törvénytörés a Ve. alapelveit és az alapjog-gyakorlást érintő, Alaptörvényt is sértő garanciális rendelkezéseit érinti, az eredményt megállapító döntést hozó választási szerveknek, illetve bíróságoknak ezt a körülményt súlya szerint értékelniük kellett volna. Mivel a Kúria e körülményeket a választás törvényessége körében nem értékelte, az ügy alapjogi relevanciáját nem ismerte fel, így jogértelmezése és döntése nemcsak *contra legem*, de önkényessége folytán *contra constitutionem* is.
- [12] 3.2. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből következő, a bíróságok indokolási kötelezettsége körében az indítványozó előadta, hogy a Kúriának a döntésében kellő alapossággal meg kellett volna indokolnia, hogy a IV. és VII. kerületi választási irodáknak a kiesett jelölt kihúzására vonatkozó, kifogásolt gyakorlata miért nem vet fel – a választás eredményét befolyásoló – jogi aggályokat. A Kúria csak arra hivatkozott az indítványozó által kifogásolt, a Ve. 137. § (1) bekezdése alkalmazásával kapcsolatos jogszabálysértés elutasítása kapcsán, hogy a Ve. a törlés pontos végrehajtását nem szabályozza. Nem reflektált azonban a Kúria végzése a Ve. 137. § (1) bekezdése szerinti törlés végrehajtása, és a Ve. 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjaiban rögzített alapelvek tiszteletben tartása közötti összefüggésre.
- [13] 3.3. Az indítványozó a bírósági felülvizsgálati kérelmében kérte továbbá a főváros összes szavazóköreire nézve az érvényes szavazatok újraszámlálását is, az érvénytelen szavazatok újraszámlálása során feltárt mintegy 2%-os hibaarányra hivatkozva. A Kúria végzése ezt arra hivatkozással utasította el, hogy a bírósági felülvizsgálati eljárásban új jogszabálysértésre már nem lehet hivatkozni.
- [14] Az indítványozó kiemelte, hogy fellebbezésében már megtámadta a választás eredményét megállapító döntést, és ennek keretében a főváros összes szavazóköreinek szavazatszámoló bizottságai eredményt megállapító döntéseit. Maga a Ve. eljárásjogi szabályai nem tesznek különbséget az újraszámlálás egyes lehetséges módozatai között aszerint, hogy teljes vagy részleges, csak az érvénytelen, vagy csak az érvényes, esetleg az összes szavazatot érintik. Az ilyen metodikai felosztás a törvény szövegéből nem következik, a szavazatok újraszámlálása egy olyan, a törvényben nevesített módszer, amely lehetővé teszi az eredményt megállapító döntés elleni fellebbezés érdemben elbírálhatóságát. A törvény szövegéből nem következik olyan jogértelmezés, hogy a felleb-

bezés folytán eljáró választási bizottság, vagy a felülvizsgálati kérelemre eljáró bíróság kötve lenne ahhoz, hogy a kérelmező milyen módszerrel, milyen eljárási cselekmény útján kéri az eredményt megállapító döntés felülvizsgálatát. Következésképpen – az indítványozó szerint – az eljáró választási szerv vagy bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy az elé tárt valószínűsíthető bizonyítékok alapján indokoltnak tarja-e a szavazatok újraszámolását és amennyiben igen, milyen körű újraszámolás az, amely a kérelem érdemi elbírálásához szükséges.

- [15] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria – figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkének értelmezési szabályaira – megalapozatlanul jutott arra a következtetésre, hogy a főpolgármester-választás szavazatainak teljeskörű újraszámolására vonatkozó kérelem új jogsértés állítására vonatkozott, mivel az újraszámolás nem egy új jogsértés, hanem a választás eredményét megállapító döntés elleni fellebbezés elbírálásának egy lehetséges módja. Annak oka pedig, hogy az erre vonatkozó kérelmet az indítványozó a felülvizsgálati kérelem keretében terjesztette elő, éppen az, hogy a teljes újraszámolást indokoltá tevő tények és bizonyítékok csak az NVB által végrehajtott érvénytelen szavazatok újraszámolása során kerültek felszínre. Az, hogy a Kúria mindezeket a körülményeket figyelmen kívül hagyta, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványát képező indokolt döntéshez való jog sérelmét okozta, ami egyben az indítványozóra nézve a passzív választójoga sérelmével is járt.
- [16] 3.4. Az indítványozó szerint az a gyakorlat, ahogy a IV. és VII. kerületi választási irodák az egyik jelölt kiesését követően eljártak, nyilvánvalóan jogsértő azáltal, hogy a Ve. 137. § (1) bekezdéséből következő és a 178. § (3) bekezdésében rögzített módon megkövetelt törlési kötelezettségnek érdemben nem tettek eleget, amikor szabad szemmel nehezen érzékelhető módon húzták ki a kiesett jelöltet. Ez a gyakorlat az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésébe ütközik, emellett oly mértékben volt nyilvánvaló és rosszhiszemű, hogy a Kúriának az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből és a 28. cikkéből következően fel kellett volna ismernie az alapjogi összefüggéseket, az alaptörvényi rendelkezés sérelmét, illetve az abból fakadó tételes jogsértést, és azt meg kellett volna állapítania. Ehelyett azonban a Kúria érdemi, a döntésének ezen részére vonatkozó indokolás nélkül elutasította a jelölt kiesésének szavazólapon való megjelenésével összefüggő kérelmet.
- [17] 3.5. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában arra is hivatkozott, hogy a Kúria aránytalan, az észszerűség elvének ellentmondó bizonyítási terhet helyezett az indítványozóra, amikor annak igazolását várta el, hogy a választópolgárokat valóban megtevesztette az érintett választási irodáknak a kiesett jelölt kihúzására vonatkozó gyakorlata. Az a bizonyítási teher, amely a Kúria végzéséből következik, nem csupán ellentétes a választás titkosságának az alapelvével, de önmagában sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, valamint kiüresíti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogot.
- [18] Karácsony Gergely 2024. július 4-én *amicus curiae* levéllel fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben kifejtette, hogy álláspontja szerint az alkotmányjogi panaszt vissza kellene utasítani.
- [19] Az Alkotmánybíróság az indítványt a tartalma alapján bírálta el.

II.

- [20] 1. Az Alaptörvény alkotmányjogi panasszal érintett rendelkezései:

„XXIII. cikk (1) Minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választó és választható legyen.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

[...]

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

„28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preamb-

bulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

[21] 2. Az alkotmányjogi panaszban felhívott Ve. rendelkezés:

„225. § A fellebbezésben és a bírósági felülvizsgálati kérelemben új tények és bizonyítékok is felhozhatók.”

III.

- [22] 1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján az ügyben tanácsban járt el.
- [23] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendben meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. §-ok szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket.
- [24] 2. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság a Ve. alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Abtv. 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [25] 2.1. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel a sérelmezett kúriai végzéssel zárult eljárásban félként szerepelt, az azt megelőző NVB előtti eljárásban is érintett volt, a bírósági felülvizsgálati kérelmet ő terjesztette elő. Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, további jogorvoslat nincs számára biztosítva.
- [26] 2.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó által benyújtott alkotmányjogi panasz a törvényes határidőn belül, azaz a támadott végzés kézhezvételétől számított három napon belül érkezettnek minősül [Ve. 233. § (1) bekezdés].
- [27] 2.3. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésének és a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének, valamint – a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben – a 28. cikkének a sérelmére hivatkozott.
- [28] 2.4. Az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítványozó megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány benyújtását indokolta, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jogok sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg a bírói döntés megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [29] 3. Az Abtv. 29. §-a az indítvány befogadhatóságának tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-elle-

nességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.

- [30] A jelen esetben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] merül fel azzal kapcsolatban, hogy a kúriai döntés nem meríti ki az indítványozó felülvizsgálati kérelmét, mert nem tartalmaz indokolást arra nézve, hogy az NVB határozat megváltoztatására vonatkozó kérelmi elemet úgy nyilvánította alaptalannak, hogy – a Ve. 225. §-ának alkalmazása során – érdemben nem tért ki arra, miért nem tekinti az ugyanazon jogsértés fennállását erősítő, a teljes újraszámlálást indokoltá tévő tényeket új bizonyítéknak.
- [31] 4. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján, a panasz befogadásáról szóló döntést mellőzve, érdemben bírálta el.

IV.

- [32] Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint megalapozott.
- [33] 1. Az Alkotmánybíróság elsőként az indítványozó alkotmányjogi panaszának azzal az elemével foglalkozott, amelyben az indokolt bírói döntéshez való jogának sérelmére hivatkozva kérte a Kúria Kvk.VI.39.141/2024/11. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását.
- [34] 1.1. Az Alkotmánybíróság az indokolt bírói döntéshez való joggal kapcsolatos gyakorlatának fontosabb elveit a 7/2013. (III. 1.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) foglalta össze. Az Abh. szerint: "[a]z indokolt bírói döntéshez fűződő jog az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik. Az alkotmányos előírás elsősorban az eljárási törvényekben foglaltak szerint kötelezheti a bíróságot a döntésének alapjául szolgáló indokok bemutatására. Ebből következik, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény e szabályát mindig együtt olvassa a jogvita jellege, és az adott ügy típusa által kijelölt konkrét eljárásjogi szabályokkal. Az Alkotmánybíróság tehát a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3127/2019. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [29]}. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik „a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásait is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” {3169/2019. (VII. 10.) AB határozat, Indokolás [32], vö. 3107/2016. (V. 24.) AB határozat, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az indokolási kötelezettség mindössze azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre {3169/2019. (VII. 10.) AB határozat, Indokolás [32]; 3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31]}” {26/2020. (XII. 2.) AB határozat, Indokolás [22]}.
- [35] 1.2. Az indítványozó véleménye szerint az NVB által elrendelt újraszámlálás során egyértelmű bizonyítékok keletkeztek arra vonatkozóan, hogy a főváros egész területén – az összes szavazatszámoló bizottságot érintően – nemcsak az érvénytelen, hanem az érvényes szavazatok megszámlálása is jogszabálysértő volt. Álláspontja szerint ez sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és e) pontjában meghatározott alapelveket (választás tisztasága, jóhiszemű és rendeltetészerű joggyakorlás), valamint a számlálási szabályokat tételesen előíró 194. és 195. §-ait.
- [36] 1.3. A Ve. 241. § (2) bekezdése értelmében a választási bizottság választás eredményét megállapító döntése ellen a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvénysértő voltára, vagy pedig a szavazóköri eredmények összesítésére és a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére hivatkozással lehet fellebbezést benyújtani. A Ve. 228. § (2) bekezdése értelmében a bírósági eljárásban a polgári perrendtartásról szóló törvény közigazgatási perekre vonatkozó rendelkezéseit kell a Ve.-ben foglalt eltérésekkel alkalmazni. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 630. § (5) bekezdése értelmében, ahol jogszabály a polgári perrendtartásról szóló törvény közigazgatási perekre vonatkozó szabályai-

nak alkalmazását rendeli, ott a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) szabályait kell alkalmazni.

- [37] A Ve. 225. §-a akként rendelkezik, hogy a fellebbezésben, illetőleg a bírósági felülvizsgálati kérelemben – a tudomásszerzés időpontjára való utalás nélkül – új tények és bizonyítékok is megjelölhetők, ami a Kp. 100. § (3) bekezdésével összevetve szükségképpen azt jelenti, hogy a választási jogorvoslati eljárásban, éppen az alkalmazandó rendkívül rövid határidőkre tekintettel nincs annak jelentősége, hogy az új tény vagy bizonyíték mikor jutott a jogorvoslati kérelmet benyújtó fél tudomására.
- [38] 1.4. A Kúria álláspontja szerint a Ve. 225. §-a alapján olyan új jogszabálysértésre, amely nem volt a bírósági felülvizsgálat tárgyát képező választási bizottsági eljárás tárgya, nem alapítható a bírósági felülvizsgálati kérelem. Jelen ügyben a Kúria azt állapította meg, hogy az indítványozó a főpolgármester-választáson leadott összes érvényesnek nyilvánított szavazólap újraszámolását és annak kimenetele szerinti módosított eredmény megállapítását olyan jogszabálysértésre hivatkozással kérte, amely nem volt az NVB előtti eljárás tárgya – hiszen az érvénytelen szavazatokkal kapcsolatban állított jogszabálysértés nem azonos az érvényes szavazatokkal kapcsolatban állított jogszabálysértéssel – ezért azt a Kúria érdemben nem vizsgálhatta.
- [39] 1.5. Az indítványozó álláspontja ezzel szemben az, hogy az újraszámolás a Ve. 241. §-a szerint a választás eredményét megállapító döntés elleni fellebbezés elbírálásának egyik lehetséges módja. Ugyanakkor a Ve. 241. § (3) bekezdése szerint kötelező az újraszámolás, ha a (2) bekezdés a) pontja alapján a választási bizottságnak a választás eredményét megállapító döntése ellen benyújtott fellebbezés elbírálása csak a szavazatok újraszámolása útján lehetséges. A Ve. azonban nem tesz különbséget az újraszámolás lehetséges módjai között (teljes vagy részleges, csak az érvénytelen vagy csak az érvényes, illetve az összes szavazatot érinti). Ebből következően a választási szerveknek és a bíróságoknak kell mérlegelnie, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján (1) indokoltnak tartja-e az újraszámolást, (2) és amennyiben igen, akkor milyen körben kell elrendelni az újraszámolást a kérelem érdemi elbírálhatósága érdekében. Ezt az álláspontot támasztja alá a Kúria Kvk.III.39.171/2024/11. számú végzése is (lásd Indokolás [32]).
- [40] 2. Mindenekelőtt rögzíteni szükséges, hogy „[a] bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]}. „A jogszabályok értelmezése tehát az Alaptörvényből fakadóan a bíróságok feladata, míg az Alkotmánybíróság hatásköre a jogszabályok, illetve – az Abtv. 27. §-a szerinti eljárásban – a bírói ítéletekben megjelenő jogértelmezés alkotmányosságának vizsgálatára terjed ki” {3151/2013. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [21]}. Az Alkotmánybíróság már többször rámutatott arra, hogy: „[a]z Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit [...] akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megszabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz” {3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [22]; 3031/2016. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [19]; 16/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [16]; 17/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [25]}.
- [41] Az Alkotmánybíróság ennél fogva az Abtv. 27. §-a szerinti jelen eljárásban a támadott bírói döntésnek, s az abban foglalt bírói jogértelmezésnek az Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálta {13/2019. (IV. 8.) AB határozat, Indokolás [63]}.
- [42] 2.1. Az Alkotmánybíróság a rendelkezésére álló iratok alapján megállapította, hogy tárgyi ügyben az indítványozó a 203/2024. (VI. 10.) FVB számú határozat elleni fellebbezésében az állította, hogy a szavazóköri eredmények a főváros összes (vagy nagyszámú) szavazókörében jogszabálysértőek és az összes szavazókör tekintetében kérte az újraszámolást. Az NVB elfogadva az indítványozó bizonyítékait és azokból levont a következtetést, miszerint az állított jogsértések a fővárosi szavazókörök jelentős részét érintették, a főváros összes szavazókörében elrendelte az érvénytelen szavazatok újraszámolását. A 391/2024. NVB számú – a választás eredményét megállapító – határozat elleni bírósági felülvizsgálati kérelmében az indítványozó a 203/2024. (VI. 10.) FVB számú határozat elleni fellebbezésében állított jogsértésekre hivatkozva ugyanazt az intézkedést (a szavazatok újraszámolását az összes fővárosi szavazókörben) kérte.

- [43] 2.2. A Kúria a már idézett Kvk.III.39.171/2024/11. számú végzésében elvi élel rögzítette, hogy új bizonyíték akkor hozható fel a bírósági felülvizsgálati eljárásban, ha az oksági kapcsolatban áll a kifogás vagy fellebbezés tárgyával, a sérelmezett tevékenységgel, a sérelmezett jogszabállyal, és ha a választási bizottságok előtti eljárásban már nyújtottak be bizonyítékot.
- [44] 2.3. A tárgyi ügyben egyértelműen rögzíthető, hogy az indítványozó által – az NVB határozat nyomán – állított új tények megerősítették, hogy az FVB határozat elleni fellebbezésben állított jogsértések az összes budapesti szavazókörben előfordulhattak. Ebből következően megállapítható, hogy az állított jogsértésekre az indítványozó az FVB határozat elleni fellebbezésben már hivatkozott és a felhozott új bizonyítékok és a jogsértés közötti oksági kapcsolat is fennáll.
- [45] 3. Az Alkotmánybíróság a fentiekben foglaltak alapján megállapította, hogy a Kúria az Alaptörvény 28. cikkét figyelmen kívül hagyva minősítette az érvényes szavazatok újraszámolására vonatkozó indítványozói kérelmet új jogsértésnek. A Kúria tehát – helytelenül – nem abból indult ki, hogy az indítványozó a rendelkezésére álló új tények és bizonyítékok birtokában kérte a már korábban is állított jogsértés vizsgálatának kiterjesztését az érvényes szavazatokra, hanem ebbéli kérelmét minősítette új jogsértésnek. Tette ezt annak ellenére, hogy a formál logika szabályai szerint is, amennyiben az érvénytelen szavazatok között – az újraszámolás során – nagy számban találtak érvényessé nyilvánított szavazatot, akkor a korábban érvényessé nyilvánított szavazatok (kb. harmincszorosa az eddig újraszámolt szavazatoknak) között is nagy számban fordulhatnak elő érvénytelen szavazatok, különös tekintettel a szavazatszámoló bizottságok eltérő értékelési gyakorlatára. A fenti értelmezésből fakadóan tehát a Kúria megsértette az indítványozó indokolt bírói döntéshez való jogát, amikor a bírósági felülvizsgálati kérelmének a 391/2024. számú NVB határozat megváltoztatására vonatkozó kérelmi elemét úgy nyilvánította alaptalannak, hogy – a Ve. 225. §-ának alkalmazása során – érdemben nem tért ki arra, miért nem tekinti az ugyanazon jogsértés fennállását erősítő, a teljes újraszámolást indokoltá tévő tényeket új bizonyítéknak.
- [46] A tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülése érdekében az indítványozó bírósági felülvizsgálati kérelmében foglalt azon kérelmi elem érdemi vizsgálata is szükséges, amely a fővárosi összes szavazókör érvényes szavazatainak újraszámolására irányul. Az Alkotmánybíróság ebben az összefüggésben megjegyzi, hogy a demokratikus választások tisztaságának megőrzése szempontjából a jogorvoslati eljárás során elsődleges a kiírás szerinti időpontban lebonyolított választás eredményének szabályszerű eljárás útján történő megállapítása, amelynek eszköze elsősorban a szavazatok újraszámolása lehet, attól függően, hogy feltételeinek fennállását az erre hatáskörrel rendelkező bíróság igazoltnak látja. Az Alkotmánybíróság – figyelemmel az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) ide vonatkozó gyakorlatára – utal arra, hogy az EJEB a szavazatok újraszámolását a demokratikus jogállam olyan legitim eszközének tekinti, amely biztosítja a szabad választáshoz való jog érvényesülését. {példálózó jelleggel lásd: EJEB, *Mugemangango kontra Belgium* [GC] (310/15), 2020. július 10.; *Davidov és társai kontra Oroszország*, (75947/11), 2017. november 13.; *Mammadov kontra Azerbajdzsán*, (4641/06), 2012. április 10.}
- [47] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria Kvk.VI.39.141/2024/11. számú végzése alaptörvény-ellenes, mert sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részelemét képező indokolt bírói döntéshez való jogot, ezért azt az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján megsemmisítette.
- [48] 5. Az indítványozó állította még az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésének, XXVIII. cikk (7) bekezdésének és 28. cikkének a sérelmét is. Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.VI.39.141/2024/11. számú végzése alaptörvény-ellenességét a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben már megállapította, további alkotmányossági vizsgálatnak már nem volt helye.

Budapest, 2024. július 5.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Réka
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2641/2024.

